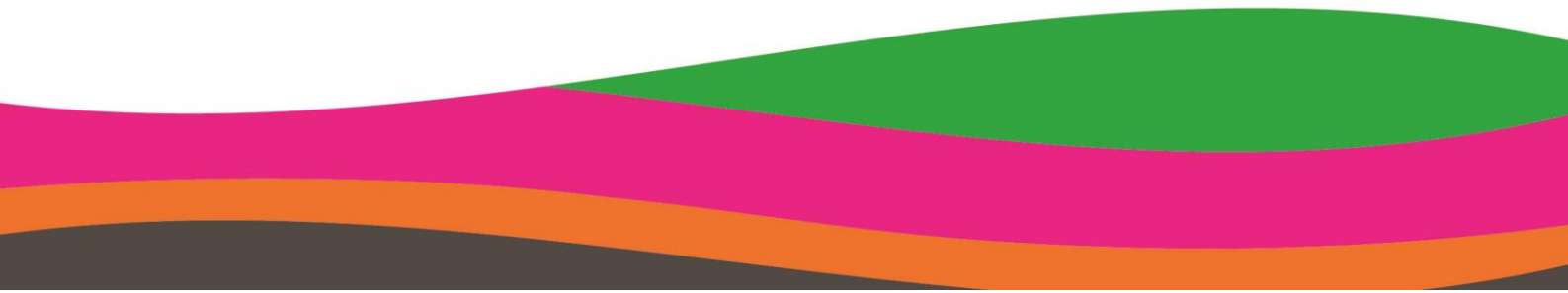

Anti-pestprotocol

Team	2020-2021
MR	2020-2021

Inleiding

Op de St. Josephschool wordt in overleg met leerlingen, ouders en team gezorgd voor een veilig schoolklimaat. We vinden het belangrijk dat alle leerlingen zich vertrouwd en veilig voelen bij ons op school, omdat alleen dan kinderen zich vol zelfvertrouwen kunnen ontwikkelen. Het bevorderen van positief sociaal gedrag gericht op welbevinden, betrokkenheid en verbinding, is als oogpunt van preventie een belangrijke taak van de school.

Op de Josephschool zijn we ervan doordrongen dat er op iedere school wordt gepest, dus ook op de St. Josephschool. We zijn er alert op en nemen signalen serieus, waarna we tot actie overgaan. Deze aanpak staat niet op zichzelf, maar is onderdeel van ons pedagogisch klimaat op school- en groepsniveau.

Doel anti-pestprotocol

Het protocol is opgesteld om goed te kunnen reageren op situaties waarin een kind wordt gepest of pest met het doel dat alle kinderen veilig en met plezier op de St. Josephschool zijn.

Team en MR onderschrijven gezamenlijk dit anti-pestprotocol.

Dit protocol is een aanvulling op ons Veiligheidsplan.

Wanneer spreken we van pesten?

Voor een gerichte aanpak is het belangrijk onderscheid te maken tussen plagen en pesten. Daarnaast geven we een toelichting op 'ruw gedrag'.

Plagen	Pesten
Gelijkwaardig	Machtsverschil
Humoristisch	Bedreigend, kwetsen
Af en toe	Vaak, voortdurend, systematisch
Wisselende betrokkenen	Hetzelfde slachtoffer

Plagen

We spreken over plagen wanneer kinderen min of meer aan elkaar gewaagd zijn en het vertoonde gedrag ontstaat uit een onschuldige sfeer. Het gaat erom dat het gedrag door geen van de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren. Er is bij plagen zelfs sprake van een pedagogische waarde: door elkaar eens uit te dagen leren kinderen om met allerlei conflicten om te gaan. Dat is een vaardigheid die van pas komt bij conflicthantering, waar iedereen in zijn leven mee te maken krijgt.

Pesten

Pesten heeft een bedreigend en systematisch karakter. Pesten gebeurt moedwillig en heeft een vervelende bedoeling. We spreken van pesten als het regelmatig gebeurt. De veiligheid van de omgeving en van een kind wordt aangetast. De inzet van het pestgedrag is altijd onvriendelijk en heeft een achtergrond van macht door intimidatie.

Ruw gedrag

In het spel en het samenwerken, kan het voorkomen dat kinderen iets doen dat onaardig overkomt zonder de intentie te hebben werkelijk onaardig te zijn. Een kind kan tegen een ander aanbotsen, iets op een onaardige toon zeggen, een blik hebben die onvriendelijk overkomt, iets van een ander kapot

maken. Dit soort zaken kunnen door een kind dat zich niet veilig voelt, opgevat worden als pestgedrag. Omdat hierin de bedoeling niet is een ander moedwillig te kwetsen, spreken we hier niet over pesten.

Vormen van pesten

Digitaal pesten

- Misbruik van privégegevens (bijv. stelen van wachtwoord of aanmaken nep-accounts)
- Dreigmails
- Vervelende whatsappberichten
- Schelden/buitensluiten/roddelen via whatsappgroepen
- Verspreiden van beeldmateriaal
- Schelden via chatruimten, bijv. online games.

Verbaal

- Vernederen: "Haal jij alleen de ballen maar uit de bosjes, je kunt niet goed genoeg voetballen om echt mee te doen".
- Schelden: "Viespeuk, etterbak, mietje" enz.
- Dreigen: "Als je dat doorvertelt, dan grijpen we je."
- Belachelijk maken, uitlachen bij lichaamskenmerken of bij een verkeerd antwoord in de klas.
- Kinderen een bijnaam geven op grond van door de kinderen als negatief ervaren kenmerken. (rooie, dikke, dunne, flapoor, centenbak etc.).
- Gemene briefjes schrijven om een kind uit een groepje te isoleren.

Fysiek

- Trekken en duwen of spugen.
- Schoppen of laten struikelen.
- Krabben, bijten en haren trekken.

Intimidatie

- Een kind achtervolgen of opwachten.
- Iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren of klem zetten.
- Dwingen om bezit af te geven.
- Dwingen bepaalde handelingen te verrichten, bijvoorbeeld geld of snoep meenemen.
- Meidenvenijn.

Isolatie

- Steun zoeken om samen te kunnen spannen tegen een ander kind
- Steun zoeken bij andere kinderen zodat het kind wordt uitgesloten.
- Uitsluiten: het kind mag niet meedoen met spelletjes, niet meelopen naar huis, niet komen op een verjaardag.
- Zich afwenden van een kind; neerbuigend kijken.

Stelen of vernielen van bezittingen

- Afpakken van schoolspullen, kleding of speelgoed.
- Beschadigen en kapotmaken van spullen: boeken bekladden, schoppen tegen en gooien met een schoeltas, banden van de fiets lek steken.

**Voorkomen van pesten:
Voorkomen is beter dan genezen!**

Schoolklimaat: pedagogisch klimaat

We maken geen onderscheid in een groeps- en schoolklimaat. We streven naar eenzelfde pedagogisch klimaat in de hele school.

Een van onze kernwaarden is *verbindend*. Deze verbondenheid is ook in het pedagogisch klimaat een belangrijk element. Verbinding betekent dat iedereen erbij mag horen, dat we niemand buiten sluiten. Sámen zijn wij één school.

Pedagogische Tact

'Op het goede moment de juiste dingen doen, óók in de ogen van het kind'.

We gaan uit van de drie basisbehoeften van een kind: relatie (ik hoor erbij), competentie (ik kan het), autonomie (ik kan het zelf). Dit vraagt van de leerkracht pedagogisch tact: met hoofd, handen en hart weten en aanvoelen wat een kind nodig heeft en hiernaar handelen. Ook raken we kinderen bewust aan. Een goede aanraking werkt relatie-bevorderend, is écht en afgestemd met aandacht. Een goede aanraking is gepast en gewenst: het bevestigt het kind in zijn zijn: 'ik word gezien, ik mag er zijn'. Wanneer er écht pedagogisch contact is, is er verbinding.

Pedagogisch bondgenootschap

De leerlingen, ouders en school vormen samen een drie-eenheid. Zeker wanneer een kind het niet goed maakt is het belangrijk dat er een goede afstemming is tussen school en thuis.

Het kind heeft de ondersteuning van volwassenen nodig (ouders en leerkrachten) om het gewenste gedrag te leren kennen en te laten zien. Dit vraagt van ons dat we zélf het gedrag voorleven en kinderen ondersteunen in hun gedrag. Dit betekent ook dat we elkaar als volwassenen hier op kunnen wijzen: we gaan respectvol met elkaar om. Leerlingen, ouders en schoolteam zijn partners in dezen: we spreken van een *pedagogisch bondgenootschap*.

Positieve houding: vertrouw d'r maar op!

We gaan uit van een positieve houding: we geloven in het goede van elkaar en we willen goed omgaan met elkaar. We gaan uit van vertrouwen.

Hierin hebben we als leerkrachten en ouders een voorbeeld naar onze kinderen/leerlingen. Preventief besteden we hier veel aandacht aan: werken aan saamhorigheid, respect en vertrouwen. Dit doen we o.a. door kennismakingsspelletjes, yoga, onderlinge kindermassage, etc.

De eerste weken van het schooljaar ('de Gouden weken') wordt hier veel aandacht aan besteed. De maand januari herijken we de verbindingen binnen de groep (Zilveren weken). We vieren met alle kinderen het nieuwe jaar en brengen hierop een toost uit. Die maand staat in het teken van jezelf en de ander beter leren kennen.

Wanneer het 'goed omgaan met elkaar' verstoord wordt en er bijvoorbeeld signalen zijn van pesten, handelen we volgens ons Anti-pestprotocol.

Wanneer een kind langdurig grensoverschrijdend gedrag laat zien doen we een ervaringsreconstructie: wat maakt dat deze leerling dit gedrag uit? Wat speelt zich aan de binnenkant van het kind af? Dit is moeilijk te vangen in een protocol. We hanteren de regel: 1 keer is toeval, 2 keer is opvallend, 3 keer is patroon. Afhankelijk van de impact van het gedrag kunnen we overgaan tot schorsing en/of verwijdering. Hiervoor hanteren we het protocol Schorsing en/of verwijdering van Aves.

We hanteren verschillende instrumenten om onze kwaliteit, schoolklimaat en veiligheid objectief te monitoren.

Op leerlingniveau gebruiken we o.a. de Sociale Veiligheidsmonitor. Een verdere beschrijving hiervan is te vinden in het Veiligheidsplan van onze school.

Afspraken voor preventieve aanpak

- Gouden weken start schooljaar
- Zilveren weken tweede helft schooljaar
- Groepsafspraken maken start schooljaar
- Kennismakingsgesprekken start schooljaar
- Consequent zijn in houden aan afspraken en zelf voorbeeldgedrag laten zien
- Positieve dag-evaluatie
- Op afgesproken momenten SCOL invullen. Indien gewenst extra voor leerling met 'zorg'.
- Elk jaar aandacht voor cyberpesten via de Week van de Media (Mediawijsheid)
- Bespreken tijdens 10-minuten-gesprekken. Namen vragen mag.
- Ouders op tijd laten komen. Ze moeten niet wachten met hun signalen naar de leerkracht toe. Dit vermelden in de schoolgids.
- Afspraken over pleintoezicht, minimaal twee leerkrachten hebben pleinbeurt.
- Een keer in de 4 jaar pestproject behandelen, groot project voor de hele school.
- Voorleesboek met thema Pesten voorlezen, bv. eerste periode tot herfstvakantie (zie bijlage voor voorbeelden)
- Anti-pestcontract n.a.v. een project maak je dit.

Helaas komt pesten echter ook bij ons op school voor en we willen dit probleem serieus benaderen. We hebben hiervoor een pestaanpak curatief opgesteld.

Pestaanpak curatief

Pesten is vaak een groepsprobleem, waarbij vijf partijen betrokken zijn:

- a. het slachtoffer
- b. de pester(s)
- c. de zwijgende middengroep en meelopers
- d. de ouders
- e. de leerkracht/het team

Signalering/melding kan gedaan worden door:

- Signalering door de leerkracht door observatie, sociogram of leerlingvolgsysteem.
- Signalering en melding door de ouders
- Melding door het gepeste kind bij de eigen leerkracht, een andere leerkracht of vertrouwenspersoon
- Melding door groepsgenoten

Stappenplan:

- De leerkracht vertelt dat het pesten verkeerd is en niet geaccepteerd wordt en dat het goed is dat het kind hulp vraagt aan een volwassene.
- Leerkracht meldt het kind dat er vertrouwelijk wordt omgegaan met de informatie maar dat het wel nodig is om actie te ondernemen. (o.a. eigen leerkracht informeren (wanneer deze nog niet op de hoogte is).
- De eigen leerkracht spreekt met de pester en de andere kinderen in de klas die erbij betrokken zijn.
- De eigen leerkracht brengt de ouders van de kinderen, de pester en het gepeste kind, telefonisch op de hoogte.

- De eigen leerkracht brengt het team op de hoogte via mail of app.
- De regie ligt bij de eigen leerkracht
- De directie wordt geïnformeerd en kan desgewenst gesprekken met de betrokkenen voeren.
- Inzet hulp:

- 1. Hulp aan het gepeste kind**
- 2. Hulp aan de pester**
- 3. Hulp aan de zwijgende middengroep en meelopers**
- 4. Hulp aan de ouders**
- 5. Hulp aan de leerkracht/het team**

Ad. 1. Hulp aan het gepeste kind

Gesprekken met de leerkracht, ouders en / of vertrouwenspersoon. Naast incidentele momenten worden ook vaste gespreksafspraken gemaakt met het kind en / of de ouders om de voortgang te bespreken. In deze gesprekken kan besproken welke vormen van extra hulp nodig zijn om de ervaring te verwerken en verder te voorkomen. (bijv. schriftje om gedachten in te noteren, training, hulp bij het buiten spelen, activiteiten in de groep etc.) Van de gesprekken en afspraken wordt een notitie gemaakt in Parnassys.

Ad. 2. Hulp aan de pester

Een gesprek waarin de pester mag vertellen wat er gebeurd is. De afspraken van de groep/de school worden herhaald en besproken. Er wordt verteld dat pesten niet geaccepteerd is. Er wordt een afspraak gemaakt voor een vervolgesprek met kind en/of ouders. Van de gesprekken wordt een notitie gemaakt in Parnassys. De leerkracht zal met de leerling de oorzaak en het gevolg van het pesten bespreken. Als het pestgedrag blijft doorgaan, roept de school de hulp in van GGD, het Expertisecentrum van Aves of externe hulp. Als deze hulp niet leidt tot verbetering zal de ouders geadviseerd worden te kijken naar een andere school voor hun kind. Van de gesprekken en afspraken wordt een notitie gemaakt in Parnassys.

Ad. 3. Hulp aan de zwijgende middengroep en meelopers

In de klassen zal het op een goede manier omgaan met elkaar regelmatig besproken worden. Het onderwerp pesten en cyberpesten komt daarbij jaarlijks aan bod. Na een incident bespreekt de leerkracht met de klas wat er is gebeurd en wat de afspraken zijn bij pesten. De kinderen worden opgeroepen hulp te vragen aan een volwassene als ze pesten zien gebeuren en zich te distantiëren van het pesten. Kinderen die dit doen worden daarvoor gecompimenteerd.

De methodes 'Kinderen en hun sociale talenten', 'Doos vol gevoelens', 'Sociaal gedrag, elke dag', bieden handvatten. Desgewenst kan ook de GGD of het Expertisecentrum van Aves geraadpleegd worden voor hulp van de groep.

Ad. 4. Hulp aan de ouders

Voor de ouders van het gepeste kind is het van belang dat de school ernst maakt met de aanpak van het pesten. Met de ouders van het gepeste kind zal overleg zijn over de aanpak en de begeleiding van hun kind. De ouders van de pester en gepeste worden op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen. Zij worden uitgenodigd op gesprekken met en over hun kind. Voor ouders moet het schoolklimaat zo zijn dat zij weten dat de school open staat voor het delen van zorgen. De ouders van de zwijgende middengroep en de meelopers wordt gevraagd het bij een teamlid te melden als zij weten dat een kind gepest wordt.

Ouders kunnen hun kinderen zeggen dat zij pesten afkeuren. Zij kunnen bespreken wat de juiste stappen zijn als een kind pesten ziet gebeuren. (zeker niet mee pesten, stelling nemen, het altijd aan de ouders of aan de leerkracht vertellen) Ouders kunnen benadrukken dat praten over pesten iets anders is dan klikken).

Ad. 5 Hulp aan de leerkracht/het team

Het is belangrijk om alle activiteiten en stappen die zijn ondernomen te noteren in Parnassys. Het verloop van de gesprekken en de geboden hulp wordt tijdens teambesprekingen besproken zodat iedereen op de hoogte is.

Als de problemen zeer ernstig zijn of ernstige gevolgen kunnen hebben, vragen wij als school hulp bij de GGD en/of het Expertisecentrum van Aves.

Aandachtspunten:

- Alle teamleden inlichten
- Blijf (elke dag) werken aan de vertrouwensrelatie tussen de leerkracht en de gepeste leerling en tussen de leerkracht en de pester.
- Veranderen van plek in de klas
- Bepalen van de plek in de rij naar gym
- Bekijken looproute in de klas
- Afspraak met speelmaatje op het plein
- Voor- en nabespreken pauze
- Voorkomen bij de gymles dat de leerlingen zelf groepjes samenstellen en dat bepaalde leerlingen als laatste overblijven.
- Zorg dat het gepeste kind bij groepswork ingedeeld is in een positief samenwerkend groepje.
- Positieve dagevaluatie

We hopen door het bevorderen van positief sociaal gedrag en aandacht te besteden aan pesten, de sfeer in de groepen optimaal te maken zodat elk kind zich veilig en geaccepteerd voelt bij ons op school.

